

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 23 aprilie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 31 iulie 2019, declarat de avocata Munteanu Violina în numele inculpatului

***Balan Andrei XXXXX**, născut la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:*

1) sentința judecătoriei Sîngerei din 19.05.2016 în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 340 unități convenționale, adică 6800 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

2) sentința judecătoriei Bălți din 28.06.2018 în baza art. 264¹ alin. (4), 84, 85 Cod penal la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.07.2018 - 23.04.2019,
instanța de apel: 20.05.2019 - 31.07.2019,
instanța de recurs: 27.09.2019 - 11.12.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 23 aprilie 2019, Balan Andrei a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 8 luni închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumularea pedepselor stabilite, inclusiv conform sentinței Judecătorei Bălți din 28 iunie 2018, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 8 luni închisoare, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

3. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Balan A., știind despre faptul că este privat de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani, în baza sentinței Judecătorei Sângerei din 19.05.2016, la 15.06.2018, în jurul orei 16³⁰, aflându-se în stare de ebrietate și conștientizând caracterul social-periculos al acțiunilor de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate și consecințele care pot surveni, a urcat la volanul automobilului „VAZ 21061”, n/î XXXXX, și deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare intersecție cu str. Hotinului, mun. Bălți, a fost stopat de către colaboratorii INP a IGP, fiind suspectat în întrebuințarea substanțelor alcoolice. Ca urmare a testării alcoolscopice, cu alcooltesterul „Drager”, i s-a stabilit 0,81 mg/l, cantitate care conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal se atribuie la stare de ebrietate cu grad avansat. Ulterior, ca urmare a propunerii de a fi supus examenului medical de constatare a faptului consumului de alcool, stării de ebrietate și naturii ei, precum și recoltarea probelor biologice din cadrul examenului medical, ultimul a refuzat, fapt confirmat prin procesul-verbal nr. 715 din 15.06.2018.

Instanța a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului, conform art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, constatând că ultimul prin cererea din 09.11.2018 a solicitat judecarea cauzei în lipsa sa, cererea fiind susținută și de către apărătorul acestuia.

Instanța a reținut că, la etapa de urmărire penală, în calitate de învinuit, Balan A. a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate, care se confirmă și prin ansamblul de probe administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca refuzul conducătorului mijlocului de transport de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, săvârșit de o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijlocul de transport, sancțiunea cărui prevede amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau închisoare de până la 1 an.

La stabilirea mărimii și categoriei pedepsei instanța a luat în considerație că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară, dar anterior a fost judecat de mai multe ori, inclusiv pentru comiterea unor infracțiuni similare, că circumstanțe atenuante potrivit art. 76 Cod penal n-au fost stabilite, circumstanța agravantă fiind cea prevăzută la art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal - săvârșirea infracțiunii de

către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, ceea ce denotă faptul că acesta nu a tras concluzii necesare, nu a pășit pe calea corijării și din nou a comis o infracțiune similară fapt ce permite de a presupune continuitatea activității criminale, concluzionând că în aceste condiții acțiunile lui constituie un pericol pentru societate, acțiuni care au fost stopate numai prin descoperirea lor și intervenția organelor de drept.

Ori, potrivit ultimei sentințe, emisă de Judecătoria Bălți din 28.06.2018 în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității cu privire de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, care potrivit certificatului biroului de probațiune, la 10.09.2018 a executat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în mărime de 160 ore, însă pedeapsa complementară privind privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani expiră la 16.07.2021, antecedentul penal nefiind stins, ultima infracțiune fiind săvârșită în stare de recidivă.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului care fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, comite o nouă infracțiune similară, obiect al căreia constituie relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, din considerentele indicate și ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, inculpatului urmează să-i fie stabilită pedeapsa cu închisoarea.

Ori, stabilirea unei pedepse prea blânde generează dispreț față de ea și nu este suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru a preveni săvârșirea de noi infracțiuni și doar prin executarea reală a pedepsei inculpatul va conștientiza gravitatea acțiunilor, precum și va fi atins scopul legii penale de restabilirea echității sociale.

3. Avocata Munteanu Violina a declarat apel, inițial și suplimentar, solicitând casarea sentinței în latura pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsa mai blândă, cu aplicarea art. 87 alin. (2) Cod penal, cu executarea de sine stătătoare a pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

Apelanta a invocat că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră. Ultimul și-a recunoscut vinovăția și de cele comise se căiește, în sensul art. 57 Cod penal.

Totodată, inculpatul din copilărie locuiește cu bunicii în etate, care în prezent sunt pensionari, fiind și unicul întreținător al familiei sale. Potrivit caracteristicii, la locul de trai se caracterizează pozitiv, având comportament adecvat în societate și careva plângeri pe numele lui nu au fost înaintate.

Reieșind din situația familiară, ultimul a fost pus în situația de a pleca peste hotare la muncă, pentru a-și putea întreține familia. Din acest motiv, prin prisma art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, a solicitat examinarea cauzei penale în lipsa sa.

Instanța de fond a încălcat prevederile art. 7 alin. (1) Cod penal – la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Ori, infracțiunea de care este învinuit, este una ușoară în condițiile art. 16 Cod penal, inculpatul este la o vârstă fragedă, a crescut fără părinți, doar cu bunicii.

În atare condiții, inculpatul nu a avut una din cele mai bune copilării. În prezent, fără suportul cuiva, de sine stătător, și-a găsit un loc muncă, contribuind la întreținerea bunicii săi.

Conform certificatului Biroului de Probațiune din 10.09.2018, Bălan A. a executat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată aplicată prin sentința Judecătorei Bălți din 28.06.2018.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 iulie 2019, apelurile au fost respinse ca fiind nefondate.

Instanța de apel a statuat că, instanța fond corect a reținut, că scopul pedepsei penale este cel de a restabili echitatea socială și corectarea celui vinovat, întru prevenirea comiterii atât de către el, cât și de către alte persoane a faptelor penale cu conținut analogic. De aceea, numindu-i inculpatului pedeapsa închisorii, instanța a ținut cont de personalitatea lui, ce nu este la prima abatere de legea penală, anterior fiind în repetate rânduri condamnat pentru încălcarea dispozițiilor Regulamentului Circulației Rutiere, fapt confirmat prin sentințele de condamnare, aplicându-i-se pedeapsa amenzii, inclusiv pedeapsa sub formă de muncă neremunerată, pe care deși le-a executat nu a conștientizat rolul educativ și cel de prevenire a continuării activității criminale, având și un cazier contravențional destul de variat, împrejurări ce denotă nedorința inculpatului de a se conforma regulilor sociale și normelor morale de conduită stabilite în societate, iar aflarea la întreținere a bunicii în etate, caracteristica pozitivă de la locul de trai, precum și executarea integrală a orelor de muncă aplicate anterior prin sentința Judecătorei Bălți din 28.06.2018 nefiind în măsură să determine aplicarea unei pedepse de natura celei solicitate.

La fel, se atestă lipsa unei căințe active a inculpatului, în sensul art. 57 Cod penal, inclusiv a cererii depuse în acest sens, personal sau prin apărător, precum și eschivarea lui de la judecarea cauzei, iar de aici, și de răspunderea penală, ceea ce face imposibilă aplicarea în privința lui a unei pedepse mai blânde, alternative arestului.

Deși componenta art. 264¹ alin. (4) Cod penal este inclusă în categoria infracțiunilor ușoare, totuși, făcând parte din domeniul securității circulației rutiere și exploatarea mijloacelor de transport, ca parte componentă a securității și

ordinii publice, ea este îndreptată spre neadmiterea la circulația rutieră a persoanelor în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, întru excluderea urmărilor grave ce pot surveni ca rezultat al acestor acțiuni, ținându-se cont și de faptul, că la etapa actuală mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol, considerând, că prin stabilirea acestei forme de pedeapsă va fi asigurat scopul legii penale cât și principiul umanismului (art. 4 Cod penal) potrivit cărui legea penală nu urmărește scopul cauzării suferințelor fizice sau lezarea demnității umane, având doar scopul corectării celui vinovat în vederea prevenirii activității criminale.

Respectiv, pedeapsa închisorii pe termenul stabilit, este cât se poate de utilă și rațională pentru executare, urmărind scopul conștientizării caracterului infracțional a acțiunilor comise, iar în lipsa altor circumstanțe, decât cele prezentate la soluționarea cauzei în fond, căror instanța li-a dat o apreciere obiectivă, instanța de apel a constatat netemeinicia cerinței apelantei privind atenuarea pedepsei penale în privința inculpatului, fapt pentru care s-a dispus respingerea apelului, cu menținerea hotărârii instanței de fond, fără modificări.

5. Avocata Munteanu Violina a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de judecată, într-un alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, instanța de apel, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, fapt ce a generat pronunțarea unei decizii ilegale.

Prin urmare, în cererea de apel a fost solicitat instanței de apel aplicarea prevederilor art. 87 alin. (2) Cod penal. Cu referire la această solicitare instanța de apel nu s-a expus, decizia contestată nu conține vreun argument în respingerea ori admiterea aplicării acestei norme de drept penal.

Mai mult, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt. Conform materialelor cauzei penale, se arată că inculpatul a solicitat atât instanței de fond cât și celei de apel, examinarea cauzei penale în lipsa sa. Cerere a fost întemeiată potrivit art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală - judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

Examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului este un drept al acestuia prevăzut de norma procesul penală, fapt care nu poate fi interpretat ca o eschivare de la examinarea cauzei în instanța de fond și apel. Or, anume cererea inculpatului formulată în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, a dat posibilitatea instanțelor de judecată să examineze cauza într-un termen restrâns și fără tergiversarea acesteia.

Instanța de apel s-a expus arbitrar asupra circumstanțelor atenuante invocate în cererea de apel, astfel fiind încălcat principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, art. 7 alin. (1) - la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana

celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Chestiunea ce privește întreținerea de către inculpat a bunelor în etate este una destul de importantă pentru familia acestuia, ori, prin privarea inculpatului de libertate îi sunt aduse suferințe psihice atât lui cât și familiei acestuia, ultimii fiind privați de ajutorul financiar pentru existență, acordat de inculpat.

Circumstanțele cauzei nu au fost examinate amplu de instanța de apel, fapt ce contravine prevederilor art. 7 și 75 Cod penal.

Prin urmare, i-a fost aplicată pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Ori, potrivit art. 75 alin. (2) Cod penal, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare.

Prin urmare, legiuitorul a prevăzut aplicarea pedepsei cu închisoare în cazuri excepționale ce sunt generate de gravitatea faptei și personalitatea infractorului.

Potrivit speței deduse judecării, fapta de care este învinuit inculpatul constituie o infracțiune ușoară și inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de trai, fapt confirmat prin caracteristica eliberată de la locul de trai. Ca urmare, acestor circumstanțe, pedeapsa aplicată față de inculpat este una contrară prevederilor legale. Ori, legiuitorul a prevăzut expres la aplicarea pedepsei cu închisoarea, două condiții concomitente și anume gravitatea faptei și personalitatea infractorului, calificând această pedeapsă ca fiind una excepțională.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în

considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont că de prevederile art. 61, 75 Cod penal conform căror, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au conchis că, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurentă, în cazul în care inculpatul anterior a mai fost condamnat, fiind neexecutată pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătorei Bălți din 28.06.2018, o pedeapsă penală mai blândă decât cea aplicată, ar fi inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cu persoana lui, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare fiind argumentat de către instanțele de judecată.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârile atacate cuprind motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus clar, instanțele nu au admis erori grave de fapt, care să le fi afectat soluția, că s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Munteanu Violina, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 23 aprilie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 31 iulie 2019, în privința inculpatului Balan Andrei XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun